

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. române a Caransebeșului

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆ APARE DUMINICA ◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Prețul abonamentului:
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane
" " " " pe $\frac{1}{2}$ de an 5 cor.
" România și străinătate pe an 14 frc.
" " " " pe $\frac{1}{2}$ an 7 "

Manuscrisurile să adresează la redacțiunea „Foaia Diecezană” iar banii de prenumără-
țiune și inserțiuni la Administrațiunea Tipog-
rafiei și Librăriei diecezane în Caransebeș
Telefon Nr. 30.

Prețul inserțiunilor:
Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
edictate etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
până la 150 de cuvinte 7-50 cor., până la 200
de cuvinte 10 cor., de aci în sus 12 cor

Nr. 7933 Pr.

Pastorală de Crăciun. 1914.

MIRON

din mila lui Dumnezeu și voința clerului și-a poporului drept-
credinciosul episcop român al eparhiei Caransebeșului.

Vouă tuturor credincioșilor din eparhie și îndeosebi ascultătorilor acestor cu-
vinte arhierești, har și pace dela Dumnezeu Părintele din ceruri — iară
dela noi binecuvântarea Noastră arhipăstorească.

Iubiți fii sufletești!

„Și pre pământ pace,
„Între oameni bună învoire.

De aproape două mii de ani ne reamintește corul îngerilor — la nașterea
Mântuitorului Cristos — aceste sublime și mărețe cuvinte: „**Bună înțelegere, pace**“...

Ele însă nîcicînd n'au sunat mai în pustiu ca tocmai în zilele acestea, când
vedem, că lumea e stăpînită nu de duhul iubirii, al ertării, al buneii înțelegeri și al păcii
dintre popoară, ci din contră în 3 din 5 părți ale lumii s'au aprins focul celei mai
sălbatică poftă de răzbunare, de ură, dușmănie, de jaf și ucidere. De luni de zile stau
față 'n față multe-multe milioane de cei mai voinici bărbați ai popoarălor, înarmați din
tălpi până 'n dinți cu cele mai barbare și mai ucigătoare arme din câte până acuma
a putut născoci rafinata minte omenească. Sălbaticii din neagra vechime se ucideau cu
săgeată și cu lănci; până și fiarale sălbatică din codri să bat bot la bot, două cu
două. Pe când popoările, ce se războiesc în zilele acestea — cele mai culte și
mai civilizate, — au revolvere și puști cu repetiție, din cari un singur om poate slobozi
în un ceas sute de gloanțe; au mojară cu gloanțe uriașe, cu cari zdrobesc orașe în-
tregi până și fortărețele cele mai întărite cu fer și beton; au chiar mașini de pușcat,
cu cari deadreptul cosești companii întregi de oameni, cum cosește cosașul din o tră-
sătură sute și mii de fire de iarbă verde.

Cad polog cei mai de samă bărbați ai popoarălor. Unii — loviți deadreptul
în cap sau inimă — își dau duhul; alții au mâni și picioare rupte, alții — loviți prin
umeri, prin șold, prin gură, prin fălci — oftează, se vaetă, strigă, zbiară, încât durerea

lor umple văzduhul și străbate din țări îndepărtate până la căsuța din satul lor, unde stoarce mii de zbuciumări și lacrimi din ochii soțiilor, a copiilor, a părinților și a tuturor rudeniilor nemângăiate, precum și din inima noastră a tuturor, cari reșimțim durerea fiilor noștri.

În fața acestei îngrozitoare priveriști ca creștin îți vine să presupui, că s'a înstăpănit diavolul cu duhurile sale necurate și cu toate răutățile sale preste omenime, încăierându-o în lupte, cum nu s'au mai pomenit.

În această stare a lucrurilor, m'am tot gândit: ce pot eu — Iubiților mei — fii sufletești — să vă recomand deastădată de sfintele sărbători ale Crăciunului? Și — ispitind sfintele scripturi — am aflat, că în aceste zile de urgie nimica nu ne poate fi de mai mare folos decât „**postul și rugăciunea**“. „*Întru necazul meu voi chema pre Domnul și către Domnul meu voi striga, și va auzi din biserică cea sfântă a să glasul meu*“... Așa ne îndeamnă sf. scriptură (II. Imp. 22.) încă din vechiul testament.

Rugăciunea moaie și inima cea mai împietrită, scoate din ea toată răutatea, tot gândul necurat, și o predispune pentru milă, ertare, iubire și pentru toate virtuțile duhului creștinesc din evangeliile preamilstivului Cristos. Rugăciunea produce în jurul celorce se roagă un aer de liniște, de înfrățire și de pace.

Dacă deci lumea cea mare e cuprinsă de vrajba războiului, noi cu **fum de sfântă tămâie, cu post și cu rugăciuni** să încercăm a scoate cel puțin din căsuțele noastre și din jurul vetrelor noastre aceste dhuri necurate ale vrajbei, urei, a dorului de răzbunare și de nimicire a deaproapelui, căci după cuvântul sf. evangelist **Mateiu**: „*Acest soi — (de dhuri necurate) — nu iese fără numai cu rugăciune și cu post*“.

Dacă în lumea cea mare nu va putea fi la Crăciun liniște și pace, vom mijloci, că barem la vetrele noastre, în casele, familiile și satele noastre, să să sălășluiască liniștea, iubirea deaproapelui, pacea.

În această atmosferă de liniște să vă rugați — Iubiților Credincioși — toți mai ales pentru **fiii** voștri, **frații** voștri, **cumnații** voștri, **nepoții** voștri, **rudeniile** voastre, duși în război, ca atotputernicul Dumnezeu să le ușureze greutatea și necazurile fără de număr ale drumurilor lungi și obositoare, ce au să le facă, să-i scutească de gerul și viscoalele, ce vin asupra lor în șanțurile, unde au să petreacă săptămâni întregi, să-i ferească de gloanțele dușmane, iară — întrucât au fost răniți — ca Dumnezeu să le aline durerile, să le vindece ranele, să le redea scumpa sănătate, ca teaferi și neschilăviți să se poată reîntoarce în mijlocul nostru, cari, cu toată căldura iubirii și inimii noastre îi dorim și așteptăm.

Desigur nu este casă, care să nu aibă dusă în tabără vr'o rudenie — fie mai apropiată fie mai îndepărtată; — deci toată casa să facă rugăciuni pentru sănătoasa lor reîntoarcere; și după cuvântul dreptului Iov: „*De vor fi curați și îndreptați, Domnul va asculta rugăciunea lor*“ (Iov VIII-6).

Îndeosebi copiii nevinovați să se roage pentru tatăl lor, frații lor, verii lor, cumnații lor, vecinii lor și pentru toți cei duși în război, căci sufletul lor nevinovat va avea mai multă ascultare la Acela, care a zis: „*Lăsați copiii să vie la mine*“... În scopul acesta mamele să învețe pe micii lor copilași rugăciunile cele mai ușoare, cum este „*Îngerelul*“, iară învățătorii și preoții să învețe pe copiii mai mărișori și până la 15 ani rugăciunile însemnate la sfârșitul acestei pastorale. Când va fi bine deprinsă rostirea lor, aceste rugăciuni să vor face în sfintele biserici, în 2—3 Dumineci sau sărbători, după rugăciunea amvonului dela sf. liturgie, în ordinea prescrisă de Noi.

*

De altă parte, — ca din toate întâmplările din lume, — așa și din acest război voi să scot la iveală o mare învățătură și un folositor sfat, pe care să-l pui la inima tuturor, ca să-l urmeze.

Războiul ne-a chemat la arme cele mai puternice brațe ale bărbaților noștri celor mai voinici și muncitori. Unii mai stau gata să plece, îndată ce vor fi chemați; și — cum sfârșitul războiului nici barem prevedea nu să poate — este cu putință, ca și alți bărbați și junișani — apți a purta arme — să mai fie asentați. Astfel vor rămânea și au rămas acasă numai femeile, bătrânii neputincioși și copiii! Între astfel de împrejurări — lipsind brațele de lucru — ne pot rămânea câmpurile nearate și nesămănite, fănațele necosite și **hambarele goale**. Și dacă n'are cine munci și câștiga — de sine să înțelege, — că cele mai mari și mai negre lipsuri și trebuințe să vor furișa la casele noastre. Ne va ajunge vorba poetului: „**La casa de om sărac, s'a gătat făina'n sac**“.

Între astfel de împrejurări mai ales 2 lucruri să impun tuturor.

1. Toți cei rămași acasă să se pue cu **hărnicie pe lucru**, să isprăvească toate, încât — după putință — să nu rămâe lanurile nelucrate și să nu ni-să împruțineze izvoarele de câștig. Ceice n'au pământul lor, să ajutoreze pe alții, că să fie și ei ajutoși prin munca mânilor lor.

2. De altă parte trebuie acum cu tot dinadinsul să se pue toți pe **cruțare**. Firește cruțarea trebuia începută de mult, nu când ajunge mucul la deget. *În zile bune trebuie cruțat pentru zile negre*. Dară cine n'a făcut-o până acuma, să o facă de-acum înainte.

Mai ales femeile trebuie să cruțe. Să lase toate cheltuelile de prisos. Să părăsească fuduliile, prada, mătăsurile, luxul, precum și rumenele și alte nimicuri, pe cari risipesc paralele scumpe. Este un adevărat păcat strigător la cer ce fac azi multe femei din poporul nostru mai ales cu imbrăcămintea, cu portul. Femeile cele bătrâne făceau toate hainele și toate câte erau delipsă pentru ele și copii cu mâna lor, din lână, cânepă, in, sămănite și lucrate de ele. Ba chiar și hainele bărbaților și ale slugilor erau făcute acasă. Iară acum aproape tot ce vezi pe femei, e dela dugheanul străinului. **Cânepă și in** foarte multe nici nu mai samănă, nu culeg, nu torc, nu țesă, ci duc de a gata jumătate din câștigul bărbatului sau din prețul bucatelor la dugheanul din oraș pe giolgi, pe năfrâmi de mătase, pe surtucuri, ba chiar și pe sumane întregi din barșon (catifea), de cari poartă toate țigăncile din mahalalele orașelor mari. **În laturi cu aceste zdrențe străine și reîmbrăcați vechiul nostru port curat țărănesc și românesc**, pe care cu mândrie îl poartă acum și reginele și princesele din familii domnitoare pentru frumsețea lui. Țărancele noastre îmbracă în locul sumanelor de iarnă, cum să purtau în vechime, tot felul de zdrențe — zise domnești — cu cari își corcesc portul pe jumătate țărănesc. Și nu știu, că haină de iarnă mai frumoasă nu există în toată lumea, ca d. e. **șuba albă** cea lungă, făcută la sate după un croi anumit din lână albă și tivită la grumazi, la mâneci și pe margini cu figuri frumoase de **sărăd** (șinor) negru. Am văzut nu de mult o astfel de șubă pe o principeșă tocmai pe când se afla în tovărășia mai multor prinți.

Deci să nu mai risipim banii pe lucruri cumpărate, ci să ne întoarcem iar la ale noastre făcute de noi înșine, mai ales că sânt nu numai neîntrecut de frumoase ci și trainice.

Mama, — că-i mamă de episcop — încă poartă albituri din cânepă și in, sămănite de ea însaș și lucrate toate acasă. Dece n'ar putea purta toate țărancele noastre tot așa; iară banii — câștigați de bărbat — să-i cruțe, să-i pue de o parte și să-i folosească pentru a spori moșia sau a-și crește copilașii?

În această privință să-și ție de scurt bărbații soțiile, părinții fetele, socrii nurorile, căci nu pot câștiga 10 bărbați cecece e în stare să prădeze o femeie risipitoare. Nici un ban să nu mai lăsați a da pe lucruri de prisos. Și să fiți asigurați, că astfel cu multe sute de mii să va spori la an avutul nostru.

Cruțați-vă și bucatele: cucuruzul, grâul, secara, orzul, ovăsul și celelalte. Nu prădați nimic din ce aveți. Nu vindeți pe nimic vitele, căci de acum înainte să vor scumpi

tot mereu, încât veți putea face pe ele bani frumoși. Aud, că umblă în unele locuri agenți străini fără suflet, cari seduc pe țărani noștri: să-și vândă pe nimica bucatele și vitele, căci și-așa azi mâne întră cutare sau cutare dușman în țară, care are să le iee cu puterea **pe nimic**. Nu dați crezământ la astfel de înșălători, ci luați-i de guler și dați-i pe mâna primăriei, care Vă va ști scăpa de ei.

Și familiile noastre de domni să-și deschidă urechile la aceste sfaturi de cruțare, căci multe și din doamnele noastre își duc bărbații la datorii și sărăcie. Haine peste haine, mătăsuri peste mătăsuri, pălării peste pălării, călătorii, voiajuri, apoi locuințe mari, costisitoare, cu mobile atât de scumpe, încât ai putea să cumperi pe prețul lor o moșie întreagă, care să aducă venit, în loc să plătești camăta grea la bănci după imprumulut luat, ca să le cumperi. *Cruțare* să impune și la familiile noastre de domni pe toată linia, îndeosebi modestie în îmbrăcăminte, în trai, locuințe mai mici, reducere a tuturor lucrurilor de prisos, căci în zilele acestea de război au scăzut aproape la nimic și venitele multor domni. Deci această stare de lucruri trebuie să-i învețe minte pre toți, încât și după ce vor veni zile mai bune, să nu facă lux, pradă, ci să se pue pe cruțare, cheltuind numai o parte din venite, iară o parte cruțând-o spre a-și plăti datoriile, cari cresc și atunci când noi dormim, sau spre a-și spori averea națională, întărind astfel viitorul familiei lor.

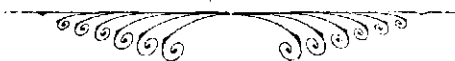
*

De încheiere rog pe bunul Dumnezeu, ca să Vă facă parte Vouă și nouă tuturor de sărbători mai vesele de cum sânt cele de azi.

Caransebeș în ajunul Crăciunului 1914.

al vostru al tuturor de binevoitor

Dr. E. Miron Cristea m. p.
episcop.

Rugăciunea copiilor pentru părinții și sătenii duși la război.

După rugăciunea amvonului, la sf. liturgie, toți copiii înghenunchie pe solea de dinaintea sf. altariu. Preotul cetește din ușa altarului la înțeles rugăciunile, ce urmează, iară copiii rostesc după el frumos și respicat. Spre a decurge bine rostirea, preotul să cetească înainte tot numai textul dela o linie până la alta.

În numele Tatălui | și-al Fiului | și-al sfântului Duh |.

Doamne, Dumnezeu milelor, | al îndurării | și al iubirii de oameni, | Carele de sus, din înălțimile Tale, | vezi cumplitele cruzimi ale războiului, | ce s'au deslănțuit | asupra acestui pământ | zidit de mâna Ta, | nimicind sate | și orașe înfloritoare | și devastând ținuturi întregi | cu tot avutul lor;

Celace auzi | vaietele de durere | ale ostașilor | loviți de ucigătoarele arme | și cunoști | numărul fără de sfârșit | al jertfelor, | ce le cer | aceste nesațioase arme; | Celace cunoști chinurile | obositoarelor drumuri și alergări | ale celor din tabere. | Celace ai zis | apostolilor

Tăi |: »Lăsați copiii | să vie la mine..«; | iată | cu deplină încredere | ne apropiem | de preasfântul Tău altar, | deasupra căruia | nevăzut plutești |, și ne rugăm Ție |: Nu întoarce | după mulțimea bunătății Tale | fața Ta | de cătră **tatăl și părintele** nostru, | de cătră **frații** noștri, | **verii** noștri, | **cumnații** noștri, | **vecinii** noștri | și toți ceice din satul (orașul) nostru | sânt chemați la arme. |

Aibi milă | de șirul nesăcat al suspinelor | și lacrimilor vărsate de noi, | de mamele noastre, | de soțiile și rudeniile lor | din ziua plecării și a despărțirii lor. | Ia-i sub scutul Tău | în toate nevoile lor | și mai ales în toiul luptelor. | Alină-le durerea ranelor | și vindecă-i de toate neputințele, | ce i-a cuprins. | Redă-le sănătatea pierdută, | ca teaferei și întregi | să se poată întoarce | în mijlocul nostru. | Ascultă, Doamne, | glasurile de rugăciune | ieșite din inimile înfrânte și smerite | ale blânzilor Tăi copilași, | cari dela Tine — Părintele tuturor — | cer să ne susții | în pace și sănătate | pe toți ostașii noștri, | ca astfel — după facerea datorinții — | întorși acasă | să mai poată munci | pentru binele familiei, | a neamului și-al țării lor | și cu toții | să te putem preamări pre Tine | acum și pururea | și-n vecii vecilor. Amin.

Apoi în aceeaș formă — cetind preotul înainte, — rostesc oamenii cei mari — bărbați și femei — această rugăciune:

Mărire Ție, | Dumnezeului nostru, | mărire Ție! |

Împărate ceresc, | Mângăitorule, | Duhul adevărului | carele pretutindenea ești | și toate le împlinești, | vistierul bunătăților | și dătătorile de viață: | Vino și Te sălășluește în tru noi, | și ne curățește pe noi | de toată spurcăciunea, | și mântuește, | Bunule, | sufletele noastre. |

Sfinte Dumnezeule, | Sfinte tare, | Sfinte fără de moarte, | miluește-ne pe noi | (De 3 ori).

Mărire Tatălui | și Fiului | și sfântului Duh, | și acum și pururea | și'n vecii vecilor. Amin. |

Preasfântă Treime, | miluește-ne pre noi. | Doamne curățește păcatele noastre. | Stăpâne iartă fărădelegile noastre. | Sfinte cercetează | și vindecă neputințele noastre, | pentru numele Tău.

Doamne miluește-ne, | — (de 3 ori). Mărire. Și acum.

Tatăl nostru, | carele ești în ceruri, | sfințească-să numele Tău; | vie împărăția Ta, | fie voia Ta, | precum în ceriu, | așa și pe pământ. | Pânea noastră cea de toate zilele | dă-ni-o nouă astăzi, | și ne iartă nouă păcatele noastre, | precum și noi ertăm greșiților noștri, | și nu ne duce pre noi în ispită, | ci ne mântuiește de cel rău. | Că a Ta este împărăția, etc.

Născătoare de Dumnezeu, | Fecioară, | bucură-Te ceace ești plină de dar, | Marie, Domnul este cu Tine! | Binecuvântată ești Tu între muieri, | și binecuvântat este | rodul pântecelui Tău, | că ai născut | pe Cristos | Mântuitorul sufletelor noastre. |

Preasfântă Marie, | Maica lui Dumnezeu, | roagă-Te pentru noi, păcătoșii, | acum și în ceasul morții noastre. | Amin.

Doamne ajută-le tuturor!

La nașterea Domnului.

Darul cel mântuitor
s'a arătat tuturor oamenilor
(Tit 2, 11).

Din strălucirea cea neapropiată rază luminoasă
a strălucit nouă!

În caosul necuprins, unde poporul săcea într-un
întuneric și în umbră, aceasta rază strălucitoare
a covârșit toată firea și Dumnezeu întrupându-se
și chip de om luând a venit cu dar mântuitor.

Iar această mântuire unde s'a sălășluit decât
într-o iesle, ca din starea aceasta josnică să răsară
soarele dreptății Cristos Dumnezeuul nostru, să arate
omenimei dragostea Proniei cerești către neamul
omenesc perdat prin păcat.

Firea toată s'a veselit la arătarea regilor dela
răsărit, lumea păstorilor din jurul Viteemului s'a
mișcat în mod neobicinuit și cântecul plin de farmec
al fluierului lor vestește trecătorilor bucurie mare,
cete de îngeri roesc în aretul nou născutului și cu
cântări duhovnicești preamăresc Dumnezeu: „Mă-
rile întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ
pace“, căci Celace a lăcut „în lumina cea neapro-
piată“ în sânul Tatălui din veac, se naște în ieslea
dobitoacelor, în starea cea mai primitivă. Din pala-
tul cel dumnezeesc, unde a tronat din veci, se coboară
și ieslea-l sălășluește, ca de acolo să ridice firea ne-
mului omenesc „învechită prin păcat“ la tronul
cerescului: „Dar cel mântuitor“.

Și aceasta este voea și dorința sa, pentru că la
a sa venire lumea era înecată în păcat, neștiință,
răutatea și toate urmările rele ale păcatului s'au
învrădăcinat adânc în omenime în așa măsură, încât
mintea sănătoasă s'au întunecat cu minciuna, și
cuprinsă de patimi uită cu totul, că ea este coroana
virtuților, din ea trebuie să răsară cele bune și bi-
neplăcute Domnului. »Slăbite erau mântile no-
stre, ne închinam la petri, lemne, aur, argint
și aramă, lucruri omenești; întreaga noastră
viață era numai moarte“, zice p. Clement către
Corint I ep. p. 25.

Omul cuprins de cele rele și patimi își cantă
fericirea numai în lucruri, cari puteau îndestula
aceste patimi: „Cuprinși erau de întuneric, întune-
cime groasă acoperea fața noastră, dar prin
voea lui am lăpădat negura de pe noi și iarăș
am văzut, căci s'a milostivit și ne-a mântuit ca
un îndurat“ (Ib. psb. 116. 3).

Și acum când prăznuim de nou aniversarea
acestui eveniment epocal în viața noastră creștinească,
cuvine-să ca cu gândul să ne apropiem de „ieslea
sălășlirii“, întru carea s'a culcat cel neîncăput
Cristos Dumnezeu“ și cunoscând simplitatea și dra-
gostea nemărginită ce au dovedit-o El neamului ome-
nesc, să cunoaștem taina ascunsă, ce ne o descopere
credința la nașterea acestui prunc. Să vedem cum
Dumnezeirea nemărginită și necuprinsă se ascunde

în acest prunc înfășat în scutece, și cum sfințenia cea
mai desăvârșită a luat trupul unui păcătos. Să ve-
dem pe Celce fine toate și Cui să supune întreaga na-
tură, cum se supune nu numai mamei sale, crescă-
torului său Iosif, ci chiar păcătoșilor, judecătorilor
fără Dumnezeu, și celor mai cumplite răzbunări
omenești; și să ascultăm și învățăm cuvintele sale
pline de înțelepciune: „Învățați dela mine, căci eu
sânt blând și cu inima umilită și veți afla odihna
sufletelor voastre“ (Mt. 11, 29), căci: „Darul cel
mântuitor s'a arătat tuturor oamenilor“.

Preotul Iana.

CIRCULAR

**către toate oficiile protopresbiterale și
parohiale din eparhia gr. ort. română
a Caransebeșului.**

În urma concluzului congresual Nr. 238
din anul 1878 la sărbătoarea „Arătarea Domnu-
lui“ trebuie să se poarte un disc separat în toate
bisericele din eparhia noastră pentru augmentarea
fondului general metropolitan, menit spre acope-
rirea trebuințelor administrative ale metropoliei.

On. Oficii parohiale să îndatorează a griji,
ca banii colectați să se subștearnă oficiilor pro-
topresbiterale până în 15 Martie 1915 pelângă
un raport special, iară Prea On. Oficii protopres-
biterale vor deporta acești bani la Cassa diece-
zană până la 30 Aprilie 1915 trimițând cu o
cale rapoartele speciale în legătură cu câte un
conspect al protopresbiteratului.

Caransebeș în 12 Decembrie 1914.

Dr. E. Miron Cristea
episcop.

† George Breban.

Morbul îndelungat și greu, care l-a mistuit ilumi-
nându-l ani de zile, l'a răpus în 8/21 Decembrie d. a.
la 6 ore în Sat Chinez, unde s'a dus să se recreeze,
cercetându-și rudenile. L'a luat moartea din brațele ma-
mei jalnice, a soției nemângăiate și a celor 5 copilași
nevrașnici, a lăsat în urma sa rudeni număroase, pre-
tini și cunoscuți nemângăiați.

Fiu al fruntașului econom de odinioară Ioan Bre-
ban și al soției sale Elisabeta, absolvând școalele medii
și facultatea juridică, nu a încetat să rămână Bănățeanul
neaoș, cu însușirile sale caracteristice, pentru cari l-am
cinstit și iubit atât de mult.

A fost condus de ambițiunea nobilă, de a fi folo-
sitor neamului său și de a fi recunoscut ca atare.

A înființat institutul de bani „Ciacovana“, al cărei
director a fost ani de zile. Când situația financiară în-
cordată a îngreunat existența institutelor mai mici, a fost
gata a subordina interesele sale intereselor poporului,
care a susținut institutul și a esoperat fuzionarea ace-
stui institut cu „Timisiana“ puternică.

Și-a luat partea din toate jertfele reclamate de in-
teresele culturale ale poporului său. Ca membru, în tim-

pul din urmă director al despărțământului Astrei, deși morbos, a participat la ședințele acestuia. Chinuit de morb nu a încetat a conduce până la sfârșitul vieții sale, a stărui pentru înzeestrarea comunei bisericesti cu școale pompoase, biserica împodobita.

A fost cel dintâi la fapto, când să cereau jertfe; la apclul Prea S. Episcop diecezan a fost primul care 2 ani dearândul a dat stipendiu de câte 300 cor. unui pedagog.

În două rânduri a desfășurat flamura partidului național la amândouă alegerile dietale, jertfînd din greu pentru acoperirea speselor constituționale, deși era de prevăzut, că nu va putea reuși în fața greutăților; dar s'a luptat și i-a succes să miște conștiința adormită a fraților săi.

Cu ambițiunea-i nobilă a căutat distincția sa în cultivarea și înaintarea poporului său, ferindu-se ca de foc de orice interes material. Nu a căutat nicicând să facă câștig din poziția sa, ci a jertfit totul, cât să putea.

Caracterul nepătat și felul nobil l'a înălțat apoi în considerația obștii noastre, cum nu a înălțat pe altul. La etate de 89 ani fiul economului de odinioară a ajuns președintele comitetului parohial, membru în sinodul și comitetul protopresbiteral, deputat în sinodul eparhial și congresul național, asesor konzistorial, membru în comitetul de revizuire al institutului „Timișiană”, și distins cu titlul de conzilier regesc.

Moartea răposatului a produs regret general în toate cercurile. Înalt P. S. Sa Dömnul Metropolit Ioan Mețianu a adresat cuvinte de mângăere familiei îndurerate; Prea S. Sa domnul Episcop diecezan Dr Miron E. Cristea și Ven. Conzistor diecezan a delegat pre protopresbiterul tractual Augustin Ghilezan la actul înmormântării.

Joi în 11/24 Decemvrie d. a. s'au depus spre vecinică odihnă lângă înaintașii săi rămășițele pământești ale răposatului. La serviciul funebreal au pontificat împreună cu protopopul tractual, protopopul Buziașului Ioan Pepa, apoi preoții tractuali Teodor Petcu, Nicolae Chicomban, Vasile Terebenț și Filip Pop.

După ccest serviciu și panegiricul rostit de protopresbiterul tractual și ascultat cu evlavie de mulțimea mare a parohienilor, a fruntașilor din vecini și mari îndepărtări, a fost petrecut la mormânt. După cuvinte de ultim rămas bun rostit de pe marginea mormântului de protopresbiterul Ioan Pepa ca reprezentant al Timișanei și parohul Nicolae Chicomban în numele comunei bisericesti, îndurerată după vrednicul ei fiu și conducător, între sfâșietoare tânguiri ale familiei zdrobite de durere a fost așăzat în mormânt.

Deplângem sfârșitul acestui vrednic fiu al bisericii, căruia vecinică pomenire i-să cuvine, iar familia-i întristată bunul Dumnezeu să o mângăe și scutească.

† Petru Domil.

Vineri în 12 Decemvrie a trecut la cele vecinice în Buceoșnița veteranul preot și asesor la scaunul protopresbiteral *Petru Domil* în etate de 78 de ani și după un serviciu la altarul Domnului de 52 de ani.

Actul înmormântării în Domnul adormitului preot s'a celebrat Duminecă în 14/27 Decemvrie de P. On. protopresbiter *Andrei Ghidiu* azistat fiind de preoții: Floria Suru din Valișoara Ilie Popovici din Petroșnița, Ioan Popovici din Iaz, Toma Nicolici din Valișoara și Nicolae Valean din Cornea.

După celebrarea s. Liturgii la progrecbanie preotul Ilie Popovici în o predică funebreală bine întocmită a scos la iveală însușirile alese ale defunctului ca: bună-

tatea inimii, dragostea de pace și bunăînțelegere, cari virtuți până la adânci bătrânețe i-au împodobit sufletul, prin ce s'a câștigat stima și iubirea Fraților în Cristos, a preoților, și a credincioșilor din Buceoșnița și Goleț, pe cari i-au păstorit în răstimp de 51 de ani.

Comitetul parohial din Buceoșnița drept recunoștință pentru zelul și dragostea aleasă ce răposatul a manifestat față de turma sa credincioasă în lungul șir de ani, — încă în ziua răposării a decis cu unanimitate, ca rămășițele pământești ale adormitului lor preot *Petru Domil* să fie așăzate în curtea sântei biserici, iar în ziua înmormântării au rugat pe P. On. Domn protopresbiter, ca aceasta dorință a lor să o aproabe.

P. On. Domn protopresbiter cu vădită mulțămire sufletească a aprobat dorința credincioșilor.

Credincioși din filia Goleț în număr mare, având în fruntea lor toate stăgurile s. biserici, au dat cinstea din urmă bunului lor perinte sufletesc.

Încunjurat de stima și iubirea fiilor săi sufleteștii s'au depus rămășițele pământești ale răposatului în curtea bisericii.

Vecinică fie pomenirea veteranului preot; iar credincioșilor recunoscători mulțămită și laudă să cuvine!

Aduceți-vă aminte de cei răniți!

Sântem în preajma sfintelor sărbători. Să nu uităm de părinții, frații, soții sau cunoscuții noștri, cari după lupte crâncene, istoviți de puteri, zac în spitale. Să ne grăbim fiecare și după puțință să ducem acestor eroi, cari și-au pus viața în joc pentru noi, din toate ce avem, ca să facem și lor o bucurie de sărbători. Noi Români avem obiceiul de a da „pomană de Crăciun” pentru morții noștri; acum aceasta „pomană” s'o ducem la spital și s'o împărțim celor răniți. La Spitalul „Diecezan” din loc sânt aproape 70 de Români răniți. Punem deci la inima fiecărei familii române, să trimită câte ceva de Crăciun pe seama acestor iubiți ai noștri.

Comitetul
Reuniunii femeilor române
din Caransebeș.

ȘTIRI

Sântele sărbători ale Nașterii Domnului poftim On. cetitori, colaboratori cu bine și sănătate.

Avansări în armata comună. Monitorul oastei publice mai multe avansări de ofițeri ces. și reg. Români sânt: *Majori* au ajuns căpit. Iuliu Boroș (5 inf.) și Dumitru Turcu (41 inf.); *căpitani*: loc. Leo Cîmpoaca de Serova (65 inf.), Pompei Andrea (39 inf.), Gheorghe Muntean (37 inf.), Ovidiu Ivașcu (61 inf.), Eremie Hamza (43 inf.), Theodor Serb (33 inf.), Ioan Hidu (34 inf.), Traian Popa (64 inf.), Moise Riscuța (32 inf.), Valeriu Șandor de Vist (33 inf.), Stefan Surturean (41 inf.), Alexandru Marin (61 inf.), Semproniu Luca (31 inf.); *locotenenți*: subl. Victor Precup (33 inf.), Dumitru Popovici (50 inf.), Valeriu Dănilă (51 inf.), Emilian Piso (62 inf.), Nicolae Candrea (62 inf.), E. Verindean (31 inf.), Gheorghe Buna (50 inf.), Romulus Moldovan (artil. de câmp), Petru Bobic (43 inf.), Ioan Dima (49 inf.), Petru Balica (50 inf.), Dumitru Călțun (64 inf.), Ladislau Trica (43 inf.), Marcel Aslan (83 inf.), Maximilian Biscan (12 inf.), *sublocotenenți*: aspiranții de ofițeri: Ilie Cămpian (34 inf.), Pavel Nedelcu (vân. 26),

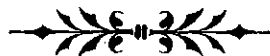
Ghedeon Seracin (1 inf.), Ioan Braia (33 inf.), Gheorghe Sorescu (2 inf.), Vasile Nicoară (39 inf.), Valerian Russindelariu (37 inf.), Aurel Crainic (31 inf.), Cornel Voronca (63 inf.) și Paul Pejan (62 inf.). La artilerie a ajuns locot. Coriolan Bardossy căpitan (34), sublocot. Ioan Gaja locot. (34); iar sublocot. Olimpiu Curta (21).

† **Romulus Dămian**, fiul protopresb. Vasile Dămian, doctorand în drepturi, voluntar în reg. 64 de infanterie, a răposat pe câmpul de luptă la 3 Decembrie n. Odihnească în pace!

Atențiune. Să atrage atențiunea tuturor celor chemați, că pe satele românești din jur circulă o mulțime de străini — în special Ovrei — cari seduc țărâniimea noastră prin fel de fel de scornituri, să-și vândă pe un preț bagatel galbenii ce-i purtau femeile noastre la grumaz. În special rugăm preoțiimea noastră să sfătuiască poporul de a se păzi de astfel de înșălători.

Date statistice interesante. *Datoriile de stat*, în milioane mărci (1910). Montenegro 11. Luxemburg 97. Danemarca 340. Norvegia 370. Bulgaria 390. Elveția 460. Serbia 560. Suedia 600. Grecia 670. Mexico 890. România 1.270. Țările de jos 1.880. Egipt 1.980. Canada 1.980. Turcia 2.230. China 2.430. Portugalia 2.880. Belgia 2.900. Argentina 3.030. Brazilia 4.290. Japonia 5.570. India brit. 5.920. Austral. și Noua-Selandă 6.720. Spania 7.420. Italia 10.080. Statele unite am. 11.370. Austro-Ungaria 15.150. Austria 8.970. Ungaria 6.180. Britania 15.550. Rusia 19.670. din cari Finlanda 143. mil. Germania 20.450. ale imper. 5.020, ale stat. deos. 15.430. Franța 27.610. *Pe un locuitor să vin în mărci.* Australia 1.240, Franța 704, Portugalia 531, Argentina 435, Belgia 434, Spania 389, Britania 340, Țările de jos 318, Germania 315, Austro-Ung. 295, A. 314, U. 285, Italia 292, Canada 276, Grecia 255, România 213, Brazilia 200, Serbia 196, Norvegia 165, Egipt 126, Elveția 123, Rusia 122. Statele un. am. 122, Danemarca 120, Japonia 110, Suedia 109, Bulgaria 93, Turcia 93, Mexico 66, Luxemburg 40, India britanică 19, China 6, Montenegro 4. *Cheltuelile anuale pentru datoriile de stat (inter., amort.) în milioane mărci.* Franța 1050, Rusia 880, Germania 870, Austro-Ung. 590. A. 342, Ung. 248, Britania 450, Italia 390, Spania 340, Japonia 330, Australia 250, Statele unite amer. 225, Brazilia și Turcia 210, China 160, Belgia 150, Portugalia 147, Argentina 137, Egipt 94, România 72, Canada și Țările de jos 62, India brit. 58, Mexico 54, Bulgaria 31, Grecia 29, Serbia 27, Suedia 21, Norvegia 16, Danemarca 9, Elveția 5, Luxemburg 0.4.

Datorile de stat ale tuturor statelor de pe pământ fac la oaltă cam **185.000 milioane mărci**; pe un locuitor vin 113 mărci.

Bibliografie

Cultura Creștină Nr. 19—20 are următorul cuprins bogat și variat: Dr Alexandru Rusu, Enciclica papală (cu deosebită considerare la referințele bisericii noastre). Nicolae Popea, „Integer vitae, scelerisque purus“ (Pro memoria: Dr Augustin Bunea). Dr Ioan Bălan, încă ceva despre Biblia românească. Iuliu Maior, O chestie ce trebuie ținută la suprafață (Înființarea unei

parohii gr. cat. române în Budapesta). Arion Migia, Un vechiu document referitor la originea episcopului Atanasie Angel. Însemnări: Războiul și alcoolul (Senior), Mănăstirile de călugărite din România (Dr Ioan Coltor), Conte Albert de Mun (Dr Alexandru Nicolescu). Cronică: Samaritani îndurători (șr.), O crâncenă perzețuțiune a bisericii catolice în Mexico (ic.), „Două iubiri și-au zidit două cetăți“ — sf. Augustin — (ie.). Cărți și reviste: „Gazeta Preoților“ (ic.), „Osservatore Romano“ (is.). Telefon.

Cosinzeana Nr. 50. Morții noștri: Dr Iuliu Marcu, Octavian Opreș. Războiul actual — o chestie a nevoilor. Cercetașii României. Înaintarea Japoniei. Rânduri mărunte. O adevărată durere. În noapte (poezie). Secularul. În nopțile târzii (poezie). S'a schimbat boerul. A cântat bădița iară (poezie). Șicană.

Concurs

Pentru ocuparea postului de *paroh* la parohia vacantă de cl. I. din **Iam**, protopresb. Bisericii-albe, cu termen de recurgere de 30 zile dela prima publicare în „Foaia diecezană“.

Emolumentele sânt:

1. Una sesiune parohială de 30 jugere pământ, anume 24 jugere arătură și 6 jug. livadă, după care alegândul preot va avea să supoarte toate dările.

2. Un intravilan de 400 st. □ și un (1) estravilan de 800 st. □.

3. Stola uzitată.

Să observă, că în lipsa de casă parohială, alegândul paroh va avea singur să îngrijască de locuință:

Concurenții au să dovedească, că sânt **cvalificați** pentru parohii de cl. I.

Concursele lor, instruate conform Reg. pentru parohii, au să le înainteze, adresate comitetului parohial din Iam, Prea On. Domn protopresbiter Dr George Dragomir în Biserica-albă.

Doritorii de a ocupa acest post sânt poștiți a se prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în sf. biserică din Iam, spre a-și arăta desteritatea în oratorie și tipic, dar numai cu prealabila încuviințare a protopresb. tractual, însă nicidecum în ziua algerii.

Iam din ședința com. par. ținută în 24 August 1914 v.

Stefan Babetiu m. p.

Toma Surlaș m. p.

preș. com. par

2—3

not. com. par.

În conțelegere cu protopres. tractual *Dr George Dragomir*.
Nr 6699 B ex 1914.

Acest concurs să publică cu adauzul, că de dotațiunea preotească să ține și birul parohial.

Caransebeș din ședința conzistorială ținută în 1 Decembrie 1914.

Filaret Musta

arhimandrit, vicariu episcopesc